

Wiadomości Adwokatury 23 czerwca 2017 r.

TK: Niskie stawki minimalne nie ograniczają prawa do sądu

Trybunał Konstytucyjny orzekł 21 czerwca 2017 r., że wybór metody ustalania stawki minimalnej dla pełnomocnika należy do normodawcy, który korzysta za znacznej swobody regulacyjnej, w granicach porządku konstytucyjnego.

Trybunał rozpoznał skargę konstytucyjną o zbadanie zgodności §12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2003 r. poz. 461) z art. 2, art. 32 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Skarżąca uznała naruszenie prawa do sądu związanego z rozliczeniem kosztów postępowania sądowego. Sąd Rejonowy zasądził na jej rzecz odszkodowanie za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę oraz zwrot kosztów zastępstwa prawnego. Pozwany złożył apelację, a skarżąca zażalenie ma wysokość przyznanych kosztów zastępstwa prawnego. Wskazywała, że strona przegrywająca musi zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W sprawach prawa pracy stawki minimalne za czynności adwokackie nie pozwalają na realizację tej normy, wynoszą one bowiem 60 zł. Koszty zastępstwa procesowego powinny zatem zostać inaczej obliczone, ponieważ nie uwzględniają faktycznego nakładu pracy profesjonalnego pełnomocnika i związanych z tym kosztów, które ponosi strona.

Trybunał nie podzielił stanowiska, że brak zaliczenia wszystkich poniesionych kosztów zastępstwa procesowego do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata z wyboru, narusza w sposób nieproporcjonalny prawo do sądu. Argumentował też, że sąd orzekając o kosztach postępowania, nie jest związany treścią umowy adwokata z klientem, w której strony dowolnie mogą ustalać warunki. W ocenie TK limitowanie stawek jest uzasadnione potrzebą przewidzenia finansowych skutków związanych z procesem, jak również ochrony przed ustaleniem przez stronę zbyt wygórowanego wynagrodzenia adwokackiego kosztem przegrywającego przeciwnika. TK zwrócił też uwagę, że w sprawach pracowniczych – ze względu na zasadę pewnego uprzywilejowania pracownika, wynikającą z założenia o jego zasadniczo słabszej pozycji ekonomicznej w stosunku do pracodawcy – wysokość stawek minimalnych, w sytuacji gdy pracownik przegrywa proces, ma na celu przede wszystkim ochronę interesów majątkowych pracownika i zapobiega sytuacjom, w których będzie on rezygnował z dochodzenia swoich roszczeń w obawie przed wysokimi kosztami zastępstwa prawnego swego przeciwnika procesowego, do których zwrotu byłby zobowiązany po przegranej procesie.

Sprawę SK 35/15 rozpatrywał Trybunał w składzie: Piotr Pszczołkowski – przewodniczący, Leon Kieres, Lech Morawski – sprawozdawca. Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

I Łódzkie Forum Mediacji w Administracji

Okręgowa Rada Adwokacka w Łodzi oraz Uniwersytet Łódzki zapraszają do udziału w I Łódzkim Forum Mediacji w Administracji, które odbędzie się 27 czerwca 2017r. w Łodzi na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, ul. Kopcińskiego 8/12.

Mediacja jako narzędzie łagodzenia konfliktów zyskała popularność w wielu systemach obcych. Na skutek zmian legislacyjnych dokonanych nowelizacją Kodeksu postępowania administracyjnego z 7 kwietnia 2017 r. mediacja będzie mogła być wykorzystywana także w rodzimym systemie prawnym. Celem konferencji jest zainicjowanie dyskusji na temat mediacji i możliwości wykorzystania jej potencjału w sprawach administracyjnych.

Konferencja skierowana jest do praktyków, pracowników organów administracji publicznej, a także do osób, których zainteresowania naukowe koncentrują się wokół problematyki alternatywnego rozwiązywania spraw administracyjnych. Wśród zaproszonych gości znajdują się przedstawiciele samorządu adwokackiego oraz władz miasta.

Udział w wydarzeniu ma charakter bezpłatny i oraz zapewnia uzyskanie 3 punktów szkoleniowych.

[czytaj program](#)

[zobacz plakat](#)

Opolscy adwokaci w kampanii "Świadomy konsument"

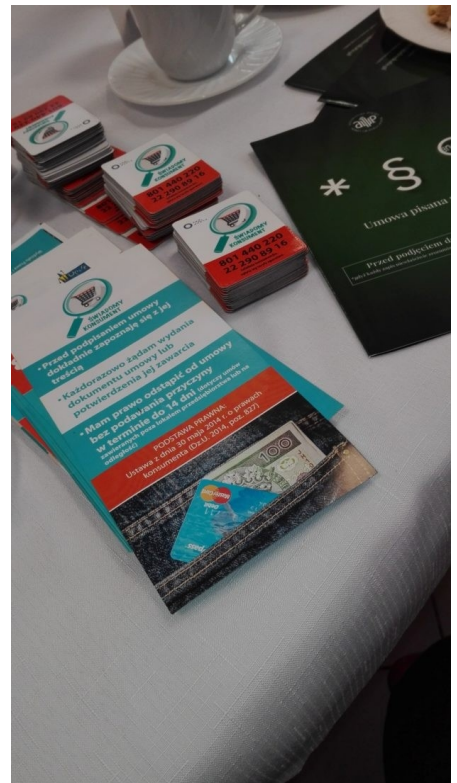
Izba Adwokacka w Opolu wraz z Miejskim Rzecznikiem Konsumentów, oraz Wydziałem Prawa i Administracji UO zorganizowała po raz kolejny kampanię informacyjną „Świadomy konsument”. Wydarzenie patronatem objął Prezydent Miasta Opola Arkadiusz Wiśniewski.

Kampania informacyjna przeznaczona była dla opolskich seniorów. Spotkania z adwokatami odbyły się w Domu Dziennego Pobytu „Złota Jesień”, Domu Dziennego Pobytu „Nad Odrą w Groszowicach”, Domu Dziennego Pobytu „Malinka” i „Magda Maria”, w Centrum Informacyjno-Edukacyjnym „Senior w Opolu” oraz w Domu Pomocy Społecznej dla Kombatantów.

Podczas spotkań z seniorami szczególne zainteresowanie wzbudziły tematy dotyczące zawierania umów poza lokalem przedsiębiorstwa na różnego rodzaju pokazach, nakłaniania przez telefon do zawierania umów, zwłaszcza dotyczących usług telekomunikacyjnych i dostaw energii elektrycznej, prób wyłudzenia danych osobowych przez telefon. Uczestnicy chętnie dzielili się swoimi doświadczeniami i uwagami oraz z wielkimi emocjami opowiadali o przeżytych sytuacjach. Słuchacze jednomyślnie uznali, że pomoc profesjonalisty – adwokata – jest

niezbędna.

adw. Olga Sachanbińska

Zmiany w porządku prawnym w Polsce i Europie Środkowej - konferencja

Zmiany w porządku prawnym w Polsce oraz w państwach Europy Środkowej, a także

wzrastająca świadomość społeczeństw w kwestii ochrony swoich praw i wolności, to temat międzynarodowej konferencji naukowej, która odbędzie się 10-11 października w Opolu.

Konferencja zorganizowana została w ramach II Środkowoeuropejskiego Forum Prawno-Administracyjnego, a jej tytuł to: *Sądowa ochrona praw jednostki w państwach Europy Środkowej – dotychczasowe doświadczenia i tendencje zmian.*

Organizatorami są pracownicy Katedry Teorii i Filozofii Uniwersytetu Opolskiego oraz Instytutu Prawa, Administracji i Zarządzania Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Międzynarodowa Konferencja kierowana jest nie tylko do przedstawicieli środowiska naukowego, ale także do praktyków i osób zainteresowanych tematyką konferencji.

Biorąc pod uwagę szeroki zakres problematyki podejmowanej przez zarówno przedstawicieli doktryny prawa, jak i teorii i filozofii prawa Komitet Organizacyjny dokonał wyboru głównych obszarów badawczych, które będą przedmiotem obrad konferencji oraz proponuje tematy rozważań dla uczestników konferencji:

1. konstytucyjny:

- Konstytucja RP jako gwarant ochrony podstawowych praw jednostki (dotychczasowe doświadczenia i kierunki zmian),
- kształt konstytucyjnych zasad prawa do sądu i ich wpływ/oddziaływanie na prawo powszechne, administracyjne i europejskie,
- podstawowe prawa jednostki wynikające z Konstytucji i ich sądowa ochrona prawna,
- prawo do sądu oraz ustrój sądów w konstytucyjnych regulacjach, perspektywa kierunków zmian,
- prawo petycji.

2. cywilny i karny:

- zasady efektywnej ochrony sądowej,
- sądowa (oraz pozasądowa) ochrona praw autorskich,
- problematyka związana z przeprowadzaniem jawnych postępowań a prawem do prywatności w procesie karnym,
- prawo do obrońcy z urzędu, rola i znaczenie zawodów prawniczych w ochronie praw jednostek,
- przeciwdziałanie niewłaściwym praktykom w sądownictwie,
- sądowa ochrona konsumenta i konkurencji (ochrona interesu indywidualnego i grupowego konsumentów),
- rodzaje postępowań w sprawie ochrony praw konkurencji,
- propozycje zmian sądownictwa powszechnego.

3. administracyjny:

- ochrona praw jednostek (w tym także jednostek samorządów terytorialnych w postępowaniach administracyjnych),
- sądowa ochrona samodzielności jednostek samorządu terytorialnego,
- ochrona przed bezczynnością organów administracyjnych,
- rola i znaczenie instytucji publicznych, ombudsmanów oraz organów administracji publicznych w ochronie praw jednostek,
- prawo do udziału organów publicznych i organizacji w postępowaniach administracyjnych,
- sądowa kontrola decyzji administracyjnych,
- specjalistyczna kontrola sądów administracyjnych w postępowaniach w sprawach z zakresu

- ochrony konkurencji i konsumentów (dotychczasowe doświadczenia i propozycje zmian),
- istota sądowej ochrony administracji.

4. europejski/międzynarodowy:

- ochrona praw jednostki w Unii Europejskiej,
- prawa człowieka,
- autonomia proceduralna państw członkowskich,
- ochrona sądowa uprawnień unijnych,
- zasada pełnej kontroli sądowej w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

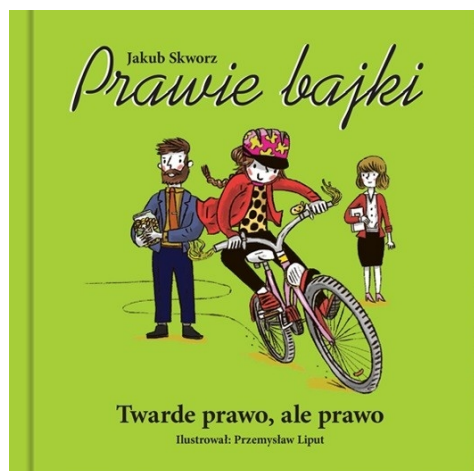
Zgłoszenie udziału w Konferencji należy przesłać do **dnia 25 września 2017 roku**.

Informacje o warunkach udziału i opłatach: ([zobacz warunki udziału](#))

([formularz zgłoszenia udziału](#))

([strona główna Konferencji](#))

"Prawie bajki" - druga część książeczki do edukacji prawnej dzieci

"Prawie bajki. Twarde prawo, ale prawo" to tytuł publikacji, będącej kontynuacją książeczki do edukacji prawnej dla dzieci.

Pierwsza część "Prawie bajki. Nieznajomość prawa szkodzi" ukazała się w ubiegłym roku. Zawiera opowieści, które wprowadzają najmłodszych w świat prawa, uczą podstawowych pojęć oraz pokazują, jak wygląda praca prawnika. Bohaterem opowiadań jest Oskar i jego rodzice, którzy w różnych sytuacjach życiowych zasięgają rady u mecenasa Taliona.

Wydana obecnie druga część "Twarde prawo, ale prawo" ma już dwoje bohaterów - Oskar radzi swojej koleżance, Emilce, do kogo ma się zwrócić w kłopotcie. Dzięki nowym opowiadaniom, mali czytelnicy poznają odpowiedź na pytania: co daje polisa ubezpieczeniowa? Kto odpowiada za wyrządzone szkody - dziecko czy rodzice? Kim jest aplikant?

Tekst, tak jak w przypadku pierwszej części, napisał znany autor bajek Jakub Skworz. Kwestie prawne konsultowali prawnicy kancelarii PragmatIQ, pomysłodawcy serii. Książeczka jest bogato ilustrowana przez Przemysława Liputa.

Dzięki obu książeczkom została zapoczątkowana akcja społeczna edukacji prawnej w szkołach oraz bibliotekach: "Prawie bajki w szkołach". Każdy prawnik (ale nie tylko) może zgłosić się poprzez stronę internetową, zakupić książki w wyjątkowo promocyjnej cenie i przeznaczyć je dla wybranej przez siebie szkoły, przeprowadzając tam lekcje z pomocą przygotowanych przez wydawnictwo materiałów. Akcja ma coraz większy odzew, bowiem w lekcjach uczestniczyło łącznie już ponad 700 uczniów, a z chęcią prowadzenia zgłasza się coraz więcej prawników.

Honorowym patronem serii został Rzecznik Praw Obywatelskich, dr Adam Bodnar.

"Prawie bajki" to opowieści, które wprowadzają najmłodszych w świat prawa, uczą podstawowych pojęć oraz pokazują, jak wygląda praca prawnika. Książka, która bawi i uczy, jest też doskonałym pretekstem do dyskusji z dziećmi na temat prawa w codziennym życiu.

Książeczka jest dostępna za pośrednictwem strony internetowej: prawiebajki.pl

[\(czytaj informacje o I części "Prawie bajek"\)](#)

Psychologia i prawo w zawodach trudnych i niebezpiecznych - relacja z konferencji

W dniach 1 i 2 czerwca 2017r. w siedzibie Uniwersytetu SWPS w Katowicach odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Psychologia, medycyna i prawo w zawodach trudnych i niebezpiecznych”. Patronat nad konferencją objęła Okręgowa Rada Adwokacka w Katowicach.

Wykład inauguracyjny pierwszego dnia wygłosiła prof. zw. dr hab. n.med. Jadwiga Joško-Ochojska pod tytułem „Medyczne aspekty stresu i emocji” wskazując między innymi na metody obrazowania zmian anatomicznych mózgu osób z różnymi typami osobowości (w tym osobowości psychopatycznej). Drugiego dnia wykład inauguracyjny zaprezentowany został przez dr. płk. Daniela Kucharka z Wyższej Szkoły Oficerskiej Sił Lotniczych w Dęblinie pod tytułem „Bezpieczeństwo a dowodzenie w warunkach skażeń” prezentujący trudne i niebezpieczne warunki codziennej pracy żołnierzy na misjach, w tym w warunkach skażeń chemicznych, radiologicznych czy biologicznych.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się wystąpienia interdyscyplinarne ukazujące nie tylko zasadność i wręcz konieczność wspólnej pracy psychologów, pracowników służb medycznych i prawników, ale także na wzajemne przenikanie się wielu dziedzin nauki w codziennej pracy specjalistów

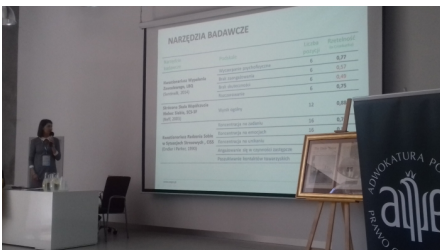
poszczególnych zawodów.

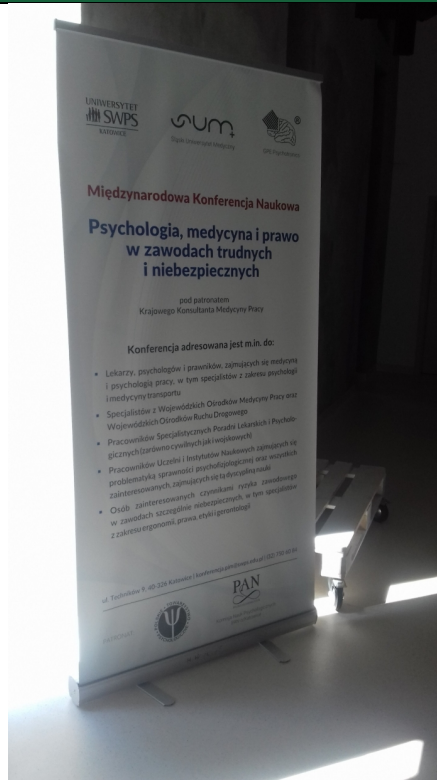
Rozmowy w kuluarach były bardzo intensywne, a wnioskując po ożywionych dyskusjach między kolejnymi panelami najprawdopodobniej także owocne na przyszłość.

Wśród wystąpień przedstawicieli izby katowickiej znalazły się takie tematy, jak kwestia swobody sądu w ocenie dowodów i rola psychologów we współczesnym systemie prawnych oraz ich wiadomości specjalne jako swoista gwarancja sprawiedliwego orzekania (adw. Paweł Koehler) czy zawód kaskadera filmowego w świetle psychologicznych i prawnych rozważań (apl. adw., psycholog Agnieszka Szydełko).

Konferencja uświetniona została koncertem jazzowym.

apl.adw., psycholog Agnieszka Szydełko

UIA: konferencja nt. odszkodowań za błędy medyczne

Unia Adwokatów (Union Internationale des Avocats) zaprasza do wzięcia udziału w seminarium na temat *Odszkodowań za szkody wynikłe na skutek błędów medycznych*. Seminarium odbędzie się w dniach 7-8 lipca 2017 r. w Rabacie, w Maroku.

Rejestracja jest możliwa za pośrednictwem strony internetowej: www.uianet.org

[\(zobacz program\)](#)

Posiedzenie Rady IBA w Belfaście

Posiedzenie Rady International Bar Association (IBA Council Meeting) odbyło się w Belfaście 27 maja br. Jako reprezentant Adwokatury Polskiej wziął w nim udział adw. Tomasz Wardyński.

Publikujemy sprawozdanie z posiedzenia Rady IBA w Belfaście, autorstwa adw. Tomasza Wardyńskiego oraz sprawozdanie ze spotkania Bar Issues Commission i Access to Justice and Legal Aid Committee, które towarzyszyły posiedzeniu Rady IBA.

[\(czytaj sprawozdanie\)](#)

W Pradze odbyło się Forum Innowacyjne Usług Prawniczych

Forum Innowacyjne Usług Prawniczych (Innovative Legal Services Forum) - konferencja po raz drugi zorganizowana w Pradze przez czeski dom wydawniczy Ekonomia - odbyła się 16-17 maja br. Naczelna Rada Adwokacka w tym roku przyjęła zaproszenie do objęcia statusu współpartnera tego wydarzenia.

Wcześniej status współpartnera przyjęły Słowacka Izba Adwokacka i Czeska Izba Adwokacka. Czeski dom wydawniczy Ekonomia jest edytorem bardzo istotnego na tamtejszym rynku dziennika ekonomicznego *Hospodarske noviny* (Wiadomości Gospodarcze), jak również kilku wiodących czasopism, w tym miesięcznika *Pravni radce* (Doradca Prawny).

Forum Innowacyjne Usług Prawniczych cieszy się dużym zainteresowaniem świata prawniczego nie tylko w Czechach, lecz także w krajach Europy Środkowowschodniej, w szczególności na Słowacji i Węgrzech, jak również w Austrii, Wielkiej Brytanii, w Stanach Zjednoczonych Ameryki, Kanadzie i Australii.

Ideą cyklicznej konferencji jest przybliżanie jej uczestnikom najnowszych trendów rozwoju działalności prawniczej, ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjności usług kierowanych do biznesu. Adresatami przekazu są przede wszystkim adwokaci, a także prawnicy nienależący do palestry lecz obsługujący sektor gospodarczy, czy to jako tzw. *in-house lawyers*, czy też prowadzący własne zewnętrzne firmy doradcze bądź też w firmach takich zatrudnieni. Trzeba przy tym podkreślić, że jeszcze przed rozpadem Czechosłowacji tamtejsza adwokatura przeszła transformację polegającą nie tylko na dogłębnym przeorganizowaniu wewnętrznych struktur, ale także na wchłonięciu licznej grupy spełniającej określone warunki tzw. prawników komercyjnych (odpowiedników ówczesnie w Polsce uregulowanego zawodu radcy prawnego) i że od tej pory zarówno w Czechach, jak i na Słowacji istnieje tylko jedna profesja, z obowiązkową przynależnością do - odpowiednio - czeskiej bądź słowackiej palestry. Samorządy zawodowe tych krajów patronują w związku z tym wszelkim projektom mogącym służyć doskonaleniu wiedzy na szeroko pojętym rynku prawniczym. Tym mocniej należy cenić zaproszenie Naczelnej Rady Adwokackiej i jej Prezesa do udziału i współorganizacji ILSF. W radzie redakcyjnej miesięcznika „Pravni radce” zasiada między innymi dr Stanislav Balik, wybitny prawnik i historyk prawa, wieloletni były prezes Czeskiej Izby Adwokackiej, a także przez 10-letnią kadencję sędzieja tamtejszego Trybunału Konstytucyjnego - obecnie praski adwokat, członek Kolegium Redakcyjnego Miesięcznika Adwokatury Polskiej „Palestra”; w czeskim „Doradcy prawnym” prowadzi on swoją stałą rubrykę felietonów.

Moderatorem przebiegu konferencji był Jaroslav Kramer, prowadzący ją z ramienia wspomnianego wyżej domu medialnego Ekonomia. Zaraz po jego wstępnym wystąpieniu, zebranych przywitał wiceprezes Czeskiej Izby Adwokackiej Robert Nemeč który zwięźle przedstawił dwie kwestie ściśle związane z tematem rozpoczynającej się międzynarodowej narady, zajmujące ostatnio uwagę samorządu czeskiej palestry. Pierwszą z nich jest zamysł stworzenia platformy internetowej usług adwokackich, do której mogliby się logować zarówno adwokaci, jak i klienci. Druga - to cała złożona tematyka świadczenia usług adwokackich *on-line*, wywołująca konieczność wypracowania nowych metod służących dochowywaniu tajemnicy zawodowej, generalnego bezpieczeństwa danych, jednoznacznej identyfikacji uczestników obiegu informacji, wreszcie - zdrowej równowagi pomiędzy restryktywnością a swobodą, tak aby nadmiar komplikacji nie zniechęcał ani obsługiwanych, ani

obsługujących.

Krótko zabrała też głos Marie Brejchova, sprawująca funkcję Prezesa Unii Prawników Biznesowych Republiki Czeskiej. Jest to stowarzyszenie zrzeszające zarówno osoby fizyczne, to znaczy nie-adwokatów obsługujących sektor gospodarczy, jak i korporacje korzystające z ich usług – czy to jako pracowników, czy też jako kancelarii zewnętrznych. Warto zauważyć, że w ten naturalny sposób wypełnia się na rynku czeskim swoista luka powstała po likwidacji zawodu radcy prawnego. *Unie podnikovych pravniku CR* jest postrzegana nad Wełtawą jako organizacja, z której zdaniem mocno liczy się rynek prawniczy, zaś *Ceska advokatni komora* utrzymuje z nią ścisłe, przyjazne i zarazem merytoryczne kontakty.

Konstrukcja głównej części pierwszego dnia konferencji była bardzo przemyślana. Przeplatały się prelekcje zaproszonych gości przedstawiających rozmaite aspekty innowacyjności sektora usług prawniczych – z panelowymi dyskusjami reprezentantów organizacji zawodowych oraz dużych międzynarodowych korporacji (zarazem partnerów spotkania). Wszystko to w dynamicznym tempie, z energią, urozmaicheniami oraz poczuciem swobody wszystkich uczestników, sprzyjającej nawiązywaniu odformalizowanych kontaktów i wymianie myśli.

Jako pierwsi spośród zaproszonych prelegentów wystąpili przybyli z Stanów Zjednoczonych Ameryki: Janet Stanton i Bruce MacEwen, zawodowo trudniący się doradztwem firmom prawniczym (nie tylko amerykańskim, lecz także z licznych innych krajów świata), w jaki sposób należy prowadzić biznes w tym sektorze usług. Na licznych przykładach ilustrowanych danymi statystycznymi pochodzącymi z niezależnych badań rynku amerykańskiego dowodzili oni, jak złudne są liczne mity dotyczące między innymi zależności pomiędzy wyceną usług a zyskami kancelarii, a także – jak wielki bywa rozryw pomiędzy rzeczywistymi oczekiwaniami klientów a sposobem ich obsługi. Okazuje się, że wbrew pozorom udzielenie niewielkiej na pozór, piętnastoprocentowej zniżki cenowej przekłada się aż na 43-procentowy ubytek zysku. A także – że wydatki na reklamę i marketing przekładają się tylko w znikomym, kilkuprocentowym stopniu na zarobek firmy prawniczej; skokowy wzrost (nawet do 90%) zysku następuje natomiast wówczas, gdy klientom poświęca się dużo większą uwagę, utrzymując z nimi osobisty stały kontakt i będąc otwartym na wszelkie pytania. Z drugiej zaś strony – oboje prelegenci wyrazili obawę, iż sztuczna inteligencja wkraczająca na rynek prawniczy pod postacią różnorodnych programów automatycznie generujących rozwiązania stawianych problemów prawnych może wkrótce wyprzeć proste usługi świadczone przez „żywych” prawników, jako że dostęp do niej będzie możliwy przez 24 godziny i 7 dni tygodnia, a przy tym cena oferowanych produktów okaże się bardzo niska w zestawieniu z wyceną pracy jakiegokolwiek kancelarii.

Dana Denis-Smith z Wielkiej Brytanii przedstawiła, na przykładzie reprezentowanej przez nią firmy, jak działają mechanizmy zachęcające potencjalnych klientów do korzystania z outsourcingu usług prawniczych. Zauważyła, że podstawą takich działań staje się najczęściej niepewność co do końcowej ceny oraz jakości usług pojedynczych kancelarii – konfrontowana z jednoznacznością oferty dostarczanej klientowi, na jego konkretne zamówienie, przez firmę funkcjonującą w sposób zbliżony do działalności brokerskiej. Warunkiem powodzenia tego rodzaju firm jest przede wszystkim bardzo dobry, sprawny system internetowy powalający kojarzyć potrzeby rynku z gotowością różnych kancelarii do odpowiedzi na nie. Na Wyspach rynek outsourcingu rozwija się dynamicznie od lat 90-tych XX stulecia.

Aron Solomon z Kanady zajmuje się na co dzień analizą i doradztwem dla branży prawniczej. Swoje wystąpienie poświęcił on przedstawieniu znaczenia innowacyjności dla rynku, w szczególności w kontekście prędkich zmian tradycyjnych podziałów na segmenty, które to zmiany są wywoływane gwałtownym rozwojem oprogramowania rządzącego w Internecie. Referent wyraził dość obrazowy pogląd, iż *software* stopniowo „zjada” dotychczasową postać świata usług – na przykład usługi typu Uber, pochłaniając znane nam dotychczasowe usługi taksówkowe, rozszerzają się dalej – na pobliskie segmenty takie m.in. jak dowóz jedzenia na zamówienie. Dla prawników tego typu generalne tendencje muszą na przyszłość oznaczać konieczność szybkiego dostosowywania się do nowych warunków, a przede wszystkim – gotowość do sprawnego nabywania umiejętności posługiwania się

nowoczesnymi narzędziami technicznymi. Jako przykład takiego narzędzia podał – coraz popularniejszą ostatnio – technologię przekazu i przechowywania danych internetowych zwaną *blockchain*. Blockchain to system bez słabych ogniw, zatem niedający się złamać hakerom, zarazem otwarty i zamknięty, obywający się przy tym bez zewnętrznych serwerów. Polega na układaniu danych jak gdyby warstwami.

Budapeszteńska adwokatka, do niedawna sprawująca funkcję Prezesa AIJA Orsolya Gorgenyi, ożywiła salę wezwaniem „Obudźcie się!”. Jego podłożem jest przekonanie, że bez zdynamizowania nie tyle całego rynku prawniczego, ile raczej umiejętności i chęci pojedynczych adwokatów, nasza rola może ulec szybkiej marginalizacji. Według wewnętrznych badań przeprowadzonych ostatnio przez AIJA, aż 60% respondentów jako największe zagrożenie dla prawników postrzega... ich samych. Referentka nawoływała do ożywienia wyobraźni, otwarcia się na nowe technologie, nieulegania nastrojom niosącym samozadowolenie. Wielce inspirujące okazały się przykłady wykazujące, że w nowoczesnych społeczeństwach łatwiej obdarza się zaufaniem nieznanym osobom działające w ramach wspólnych przedsięwzięć na platformach internetowych aniżeli sąsiadów czy też „przyjaciół” z mediów społecznościowych. Pokrzepiająca była informacja, że wedle statystyk 90 % osób mających problem prawny nie zdaje sobie sprawy z tego, że ma on taki właśnie charakter; obrazuje to ogromny potencjał rozwoju rynku usług prawniczych.

Wreszcie – pod koniec konferencji oddano głos słowackiej mistrzyni sztuki nurkowania, zarazem specjalistce od zarządzania stresem, posiadającej certyfikat Brytyjskiego Stowarzyszenia Psychologicznego. Ta młoda a niezwykle dojrzała osoba, nazwiskiem Katerina Linczenyiova, w swojej emocjonalnej opowieści wykazała, że wiara w siebie, odwaga, determinacja – mogą sprawić, że człowiek startujący z pozornie beznadziejnej pozycji osiąga najwyższe szczyty. Katerina w młodym wieku stała się niemal nieruchoma z powodu choroby autoimmunologicznej i stała się całkowicie zależna od leków. W tym okresie odkryła *freediving* wraz ze swoim trenerem Martinem Zającem. Dzięki freedivingowi odzyskała zdrowie, a dziś nadal korzysta ze sportu, który stał się jej zawodem i podstawą jej unikalnych programów zarządzania stresem. Katerina już w wieku dwudziestu lat osiągnęła w ramach freedivingu głębokość 85 metrów, co stanowi zaledwie 8 m od rekordów świata. Aktywnie uczestniczy w kilku projektach dotyczących zrównoważonego rozwoju. Jest gospodarzem różnych międzynarodowych szczytów, a także trenuje prywatne zespoły firm w zarządzaniu stresem. Motywem przewodnim jej wystąpienia była myśl ludzka – jako siła sprawcza odporności, sukcesu, przyjemności z życia. Jej opowieść przykuła uwagę uczestników Forum i pokazała, jak ważna jest pasja do tego czym się zajmujemy. Pasja ma bowiem wpływ zarówno na możliwość odniesienia sukcesu, jak i na życie innych osób, dla których pracujemy. Zadając pytanie, czym faktycznie jest wolność, Katerina przypomniała, że jest nią nie tylko możliwość swobodnego przemieszczania się, wypowiedzi, czy nauki. Jest nią przede wszystkim wolność myśli oraz wolność umysłu, dzięki której możemy kształtować sposób myślenia o konkretnej sytuacji, w której się znaleźliśmy. To odnosi się także do zmiany. W obliczu istotnych zmian, które dotyczą przedstawicieli środowisk prawniczych, konieczne jest bowiem właściwe nastawienie do nowego otoczenia i sytuacji prawno-gospodarczej. Zmiana to okazja do wzrostu, rozwoju, świadczenia usługi na wyższym poziomie. A ponieważ czas jest najdroższym dobrem w naszym życiu, to brak akceptacji dla zmian powoduje, że tracimy i czas i pieniądze.

Jak wspomniano, kontrapunktem do referatów były kilkunastominutowe wymiany myśli przedstawicieli różnych firm – prawniczych, konsultingowych, ubezpieczeniowych – działających na czeskim rynku. Przedstawiali oni informacje na temat istoty działania reprezentowanych przez siebie organizmów gospodarczych, a także – różnorodnych problemów jakie wymusza na nich wszechobecna innowacyjność. Jedną z ostatnich wypowiedzi podczas do konferencji wypada jednakże wyróżnić. Adwokat reprezentujący praski oddział dużej międzynarodowej firmy prawniczej, Robert Neruda, z kancelarii Havel, Holasek and Partners, podkreślał, jak ważne jest, by nie ignorować nowych pomysłów. Doradzał jednocześnie, aby zachowując innowacyjne podejście do prowadzenia kancelarii, nie zważać na sceptycyzm ze strony innych osób. Podkreślił rolę konkurencji i konieczność bieżącego monitoringu usług oferowanych przez inne kancelarie. Zwrócił uwagę na to, że skoro potrzeba jest matką nowych pomysłów, należy spojrzeć z dystansu na rynek usług i rozważyć, co wymaga

udoskonalenia, a co zaferowania nowej usługi. Jednocześnie, wspomniał, jak ważna jest intuicja, którą czasem niepotrzebnie bagatelizujemy. Zauważył też, że wśród wszelkich nowinek należy jednak zachowywać własną osobowość, brać pod uwagę mentalność kraju w którym na co dzień świadczy się usługi oraz... umieć odpoczywać - choćby po to, by wciąż na nowo nabierać umiejętności spoglądania z dystansu na czekające wyzwania.

Jan Spacil, Partner Zarządzający kancelarii Ambruz & Dark Deloitte Legal podkreślał istotną rolę usług kompleksowych w znaczeniu skupienia w ramach jednego przedsiębiorstwa usług zarówno prawniczych, jak i innych, np. doradztwa finansowego czy IT. Mowa tu o usługach, które związane są ściśle z potrzebami klientów, zwłaszcza instytucjonalnych. Podkreślił także, że gdy mowa o usługach prawniczych z punktu widzenia klientów z drugiej półkuli, to Europa Centralna jest postrzegana dość często jako jeden wspólny rynek usług, bez względu na różnice panujące w poszczególnych krajach.

Erwin Hanslik, Partner Zarządzający kancelarii Taylor Wessing podkreślał, jak wiele musi aktualnie uczynić adwokat, aby pozyskać nowych klientów, w porównaniu z okresem lat 90-tych, kiedy to wystarczyło otworzyć własną kancelarię, w której codziennie pojawiali się klienci. Zwrócił też uwagę na potrzebę nauki języków obcych. W jego ocenie kluczowa umiejętność każdego prawnika, który świadczy usługi prawnicze na rzecz kontrahentów zagranicznych to znajomość przynajmniej dwóch języków obcych. Znajomość języka powinna oznaczać umiejętność komunikowania się z klientem w jego języku.

Drugi dzień konferencji składał się z tak zwanych warsztatów, prowadzonych przez niektórych spośród referentów którzy wystąpili podczas pierwszego jej dnia. Dla doświadczeń adwokackich szczególnie istotne okazały się zajęcia prowadzone przez Danę Denis-Smith. Uczestnicy, podzieleni na kilka grup, udzielali odpowiedzi na pytania kolejno stawiane przez moderatorkę.

Pytania te dotyczyły przyczyn, dla których - w odbiorze dyskutantów - klienci wybierają tę a nie inną kancelarię. Większość obecnych wskazywała na koszt usługi, krótki czas przygotowania oczekiwanego produktu, zaufanie, dobrą komunikację z klientem, możliwości oraz umiejętności techniczne, doświadczenie pozwalające uwzględniać specyfikę zadania, wariantowość proponowanych rozwiązań, znajomość języków obcych. Uczestnicy - a byli wśród nich zarówno fachowi pełnomocnicy, jak i przedstawiciele biznesu - stawiali na równi elementy natury subiektywnej (na przykład komunikatywność) oraz obiektywnej (takie jak sprawność obsługi). Analiza dokonana przez prowadzącą wykazała jednak - ku zaskoczeniu obecnych - że w istocie względy obiektywne, w szczególności cena i kompetencje - górują na rynku nad względami o charakterze podmiotowym. Pytania, jakie zadają sobie klienci oceniający współpracę z adwokatem są zwykle następujące: Czy praca została wykonana w uzgodnionym terminie oraz w ramach ustalonego budżetu, czy doradztwo dotyczyło dokładnie tego, co było przedmiotem zapytania, czy współpraca nie wymagała interwencji ze strony klienta. Ważne jest też, aby klient był informowany o poszczególnych etapach wykonywanej usługi, wielkie znaczenie ma także sprawna komunikacja z zespołem kancelarii. Przy wyborze kancelarii niezwykle istotny jest ponadto fakt, czy już wcześniej została nawiązana z nią relacja przy okazji innego projektu, czy firma jest znana na rynku, czy dostosowuje się do strategii firmy, a także czy kancelaria rozumie interes przedsiębiorcy. Ważna jest też ocena uczciwości i wiarygodności oraz możliwość osiągnięcia wraz z kancelarią sukcesu przez spółkę. Konkluzją warsztatu było proste, a jakże ważne stwierdzenie, iż: *„Klient potrzebuje rozwiązania, a nie listy problemów”*.

Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej, adwokata Jacka Trelę, zastąpiła podczas konferencji adwokat Ewa Stawicka. Należy podkreślić niezwykle ciepłe przyjęcie zgotowane przedstawicielce władz polskiej adwokatury przez Jaroslava Kramera z Ekonomia.CZ, a także przez czeski samorząd adwokacki. Delegatką Naczelnej Rady Adwokackiej na tę konferencję była adwokat Małgorzata Krzyżowska, reprezentująca potrzeby Komisji Wizerunku Zewnętrznego i Ochrony Prawnej NRA.

Można się spodziewać, że przyszłoroczne praskie Innovative Legal Services Forum będzie przygotowane równie starannie i okaże się w co najmniej równym stopniu inspirujące jako

dotychczasowe spotkania. Zainteresowanych udziałem zachęcamy już teraz do śledzenia zapowiedzi na jego temat - na łamach Palestry i w internecie.

adw. Ewa Stawicka (Warszawa)

adw. Małgorzata Krzyżowska (Poznań)

Koncert na zakończenie sezonu artystycznego ORA w Krakowie

Zakończenie sezonu artystycznego 2016/2017 Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie odbędzie się 27 czerwca w Piwnicy pod Baranami.

Z koncertem wystąpi Dawid Czernik-Jajeńnica (skrzypce) wraz z zespołem. Goście będą mieli także okazję wysłuchać artystów Kabaretu: Leszka Wójtowicza, Czesława Wojtały, Tadeusza Kwinty, Tamary Kalinowskiej i Doroty Ślęzak.

Początek o godz. 20:00 w Piwnicy pod Baranami - Rynek Główny 27, w sali Kabaretu.

Nasza Adwokatura - pismo izby wałbrzyskiej

Zachęcamy do lektury trzeciego już numeru „Naszej Adwokatury” - pisma izby wałbrzyskiej.

W najnowszym numerze przeczytamy relację z Kongresu Prawników Polskich oraz z konferencji poświęconej nowym technologiom stosowanym w praktyce prawniczej. W numerze znajdziemy też kronikę wydarzeń izbowych - relację z konkursu krasomówczego i zgromadzenia izby.

Adw. Bartosz Łuć, redaktor naczelny pisma, podzielił się swoimi wrażeniami z udziału w lekcjach prawa w ramach III Tygodnia Konstytucyjnego, zaś dziekan Andrzej Pawlikowski zachęca do lektury książki Irwinga Stone'a „W imieniu obrony”.

[czytaj "Nasza Adwokatura"](#)

Kronika Naczelnej Rady Adwokackiej

Przedstawiamy skrót wydarzeń z udziałem Naczelnej Rady Adwokackiej.

8-9 czerwca, adw. Andrzej Siemiński, koordynator Referatu Skarg NRA, wziął udział w Zgromadzeniu Adwokatury Słowackiej w Bratysławie jako reprezentant Adwokatury Polskiej.

10 czerwca, adw. Jacek Trela, prezes NRA, wziął udział w Zgromadzeniu Izby Adwokackiej we Wrocławiu ([czytaj więcej](#))

10 czerwca, adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA, wziął udział w Zgromadzeniu Izby Adwokackiej w Radomiu.

10 czerwca, adw. Anisa Gnacikowska, zastępca sekretarza NRA, wzięła udział w Zgromadzeniu Izby Adwokackiej w Częstochowie.

13 czerwca, adw. Ziemisław Gintowt, członek Prezydium NRA, wziął udział w uroczystości 25-lecia Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w Warszawie.

20 czerwca, adw. Rafał Dębowski, sekretarz NRA, wziął udział w Panelu ekspertów - "Nieodpłatna pomoc prawna, założenia a praktyka. Doświadczenia po ponadrocznym okresie funkcjonowania systemu", zorganizowanym przez Najwyższą Izbę Kontroli. Panel odbył się w ramach prowadzonej przez NIK kontroli nad ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej.

20 czerwca, odbyło się posiedzenie Prezydium NRA. Omówiono m.in. aktualne problemy dotyczące postępowań dyscyplinarnych, projekt uchwały NRA w sprawie projektów rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz kosztów nieopłaconej pomocy z urzędu oraz wypracowanie zasad dotyczących rozliczania między NRA a Izbami dotyczących akcji wizerunkowych.

Adw. Jacek Ziobrowski, prezes Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, omówił aktualne problemy WSD dotyczące postępowań dyscyplinarnych.

Prezydium NRA omówiło projekt uchwały, który zostanie zaprezentowany na posiedzeniu plenarnym NRA, odnoszący się do projektów rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz kosztów nieopłaconej pomocy z urzędu.

Prezydium NRA omówiło wstępny projekt zasad finansowego wspierania projektów Izb Adwokackich dotyczących wizerunku, edukacji prawnej i podnoszenia świadomości prawnej społeczeństwa. Kwestia ta odnosi się do wykonania uchwały nr 21 Krajowego Zjazdu Adwokatury z dnia 26 listopada 2016 r. oraz uchwały nr 2/2017 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 21 stycznia 2017 r.

Ponadto adw. Jacek Trela, prezes NRA, poinformował, że Komisja ds. praktyki adwokackiej przy NRA powołała zespół do spraw programów lojalnościowych dla adwokatów. Pracom przewodniczy adw. Przemysław Rosati.

Adw. Anisa Gnacikowska, zastępca sekretarza NRA, poinformowała, że w dniu 20-21 października br. w Warszawie odbędzie się spotkanie sekretarzy izb, natomiast adw. Henryk Stabla, skarbnik NRA, poinformował, że w dniach 13-15 września br. w Warszawie odbędzie się spotkanie skarbników i księgowych izb.

Adw. Mirosława Pietkiewicz, przewodnicząca Centralnego Zespołu Wizytatorów, zreferowała protokoły okręgowych rad adwokackich, adw. Anisa Gnacikowska, zastępca sekretarza NRA, przedstawiła sprawy osobowe. Prezydium przedyskutowało też kwestie finansowe, które przedstawił adw. Henryk Stabla, skarbnik NRA.

22 czerwca, adw. Jerzy Glanc, wiceprezes NRA, wziął udział w uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Gdańskiego profesorowi Lechowi Garlickiemu.

22 czerwca, adw. Anisa Gnacikowska, zastępca sekretarza NRA oraz adw. Bartosz Przeciechowski, członek NRA, biorą udział w Rejsie Adwokackim im. adw. Marii Budzanowskiej po Jezioraku.